

Tweede Kamer der Staten-Generaal
T.a.v. de Vaste commissie voor
Infrastructuur en Waterstaat
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Zilverstraat 69
Postbus 340
2700 AH Zoetermeer
t +31 (0)79 3 252 252
f +31 (0)79 3 252 290
e info@bouwennederland.nl
i www.bouwennederland.nl

Datum: 3 juni 2019
Ons kenmerk: 1905-54342/Afr
Uw kenmerk:

Behandeld door: Anne Marie Frissen
Telefoon: +31 (0)6 831 785 46
E-mail: am.frissen@bouwennederland.nl

Betreft: AO onderhoud wegen en bruggen

Geachte heer, mevrouw,

Op 4 juni aantaande vindt er een Algemeen Overleg over Onderhoud wegen en bruggen plaats. Samen met ANWB, evofenedex en TLN breng ik in dat kader graag een aantal onderwerpen bij u onder de aandacht.

Tijdig en goed gepland onderhoud aan bruggen, sluisen en tunnels is van cruciaal belang om Nederland bereikbaar te houden. Onverwachte uitval van bruggen leidt tot grote economische schade zoals we in geval van de Merwedeburg hebben kunnen zien, maar ook de robuustheid van het Nederlandse mobiliteitssysteem als geheel staat door achterstallige onderhoud onder druk. Uitval van bruggen en sluisen leidt tot meer congestie en onnodige drukte op andere eveneens overbelaste wegen en vertragingen in productieketens. Ook de minister van Infrastructuur en Waterstaat erkent dit: in haar brief van 28 mei jongstleden¹ onderkent zij dat er een enorme opgave is en geeft zij aan op korte termijn maatregelen te zullen nemen. Uiteraard zijn wij verheugd over dit bericht; de tijd van goede voornemens is echter voorbij, en we hopen dat er nu concrete actie wordt ondernomen om te kunnen anticiperen op wat er komen gaat en problemen op langere termijn voor te kunnen zijn.

De Algemene Rekenkamer (AR) spreekt van een 'boeggolf aan uitgesteld en achterstallig onderhoud' en heeft recent de minister opgeroepen prioriteit te geven aan het in kaart brengen en wegwerken van het uitgestelde onderhoud.² Ook signaleert de AR in hetzelfde rapport dat door uitstellen van onderhoud de kans op storingen toeneemt en daardoor uiteindelijk kosten hoger uit kunnen vallen. Wij delen deze zorgen; in de praktijk zien wij dat er nog veel

---

¹ https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2019Z10611&did=2019D21927

² <https://www.rekenkamer.nl/actueel/nieuws/2019/05/15/meer-geld-nodig-voor-onderhoud-aan-bruggen-en-sluizen>

onduidelijkheid is over de inrichting en vorm van het vervangings- en renovatieprogramma van RWS.

Ook de OESO roept Nederland in haar halfjaarlijkse rapport op om gezien de aanwezige begrotingsruimte, te investeren in infrastructuur als essentiële impuls voor economische groei.³⁴

Oproep aan de minister

Wij vragen u de minister van I&W op te roepen om de volgende maatregelen en acties te nemen:

1. Duidelijke planning werkzaamheden en bijbehorende verstoringen

Zorg voor een **voorspelbare, gefaseerde vervangings- en renovatieagenda** zodat verstoring voor het verkeer minimaal is en de capaciteit van de infrasector optimaal wordt benut. Zorg voor voldoende dekking voor de ontwikkelingen op het gebied van veranderende mobiliteit, die tot 2030 op ons afkomen.⁵ Gebruik de ruimte in de begroting voor extra investeringen. Wij delen het advies van de AR om prioriteit te geven aan het wegwerken van het uitgesteld onderhoud en meer inzicht te geven in de bruggen en sluizen die het einde van hun levensduur naderen en wat daar de veiligheidsrisico's en financiële consequenties van zijn. Met de Algemene Rekenkamer pleiten wij voor extra geld voor deze opgaaf. Extra geld dat niet ten koste mag gaan van de overige opgaven binnen het infradomein.

Ontwikkel voor lopende en toekomstige projecten een dynamische online kalender en kaart, die voor het bedrijfsleven en weggebruikers realtime te raadplegen is. Dit helpt bedrijven en consumenten om te anticiperen op werkzaamheden bij de inkoop van vervoer, transportplanning en reisgedrag.

2. Afstemming tussen Rijk, regio en belanghebbenden

Zorg voor een **programmatische en integrale aanpak** voor de **gehele vervangings- en renovatieopgave** op netwerkniveau. De opgedane kennis en informatie uit het v&r-programma dat op rijksniveau wordt uitgevoerd, moet gedeeld worden met decentrale overheden die voor een soortgelijke opgave staan. Dat geldt ook vice versa: maak tevens gebruik van reeds lopende initiatieven, zoals bijvoorbeeld de initiatieven binnen de Bouwagenda en de Bouwcampus. Een randvoorwaarde voor een succesvolle programmering van de opgave is een gezamenlijk geïdentificeerde en gedragen planning.

Zoek tijdig de samenwerking op landelijk en regionaal niveau met de markt en brancheorganisaties. Stel landelijke en regionale klankbordgroepen in, waarin opdrachtgevers en opdrachtnemers, alsmede het bedrijfsleven en consumentenorganisaties zitting nemen.

3. Investeer in menskracht om dit mogelijk te maken

---

³ <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/b2e897b0-en/1/2/1/index.html?itemId=/content/publication/b2e897b0-en&csp=d2743ede274dd564946a04fc1f43d5dc&itemIGO=oecd&itemContentType=book#endnotea1z14>

⁴ <https://fd.nl/economie-politiek/1301891/oeso-maant-nederland-in-infrastructuur-te-investeren#>

⁵ <https://www.eib.nl/publicaties/infrastructuur/infrastructuurmonitor-mirt-2019/>, blz. 7

Zorg voor **investeringen in menselijk kapitaal**: kennisdeling, innovatie en voldoende (civiel-)technische kennis bij opdrachtgever én opdrachtnemer. Er zijn de komende vijf jaar 60.000 vakmensen nodig die gaan werken in de bouw- en infrasector. Tweederde daarvan is vervanging van bestaande werkkrachten en eenderde is extra vraag. De branche zet zich keihard in om deze mensen te werven, bijvoorbeeld door voorlichting te geven op scholen of zij-instromers te werven. Maar dit is niet genoeg. In de Infrastructuurmonitor 2019⁶ signaleert het EIB dat de sterke pieken en dalen op de gww-markt en het gebrek aan continuïteit ongunstig zijn voor innovatie en voor de aantrekkelijkheid van de sector op de arbeidsmarkt⁷. Niet alleen de sector is dus aan zet om de gww-arbeidsmarkt aantrekkelijker te maken, opdrachtgevers spelen ook een rol door voorspelbaar en continu te acteren.

Specialistische vaktechnische kennis is onmisbaar, juist ook bij opdrachtgevers, zodat het goede gesprek tussen opdrachtgever en –nemer kan worden gevoerd. Investeer daarom ook bij opdrachtgevers, zoals Rijkswaterstaat, in medewerkers met een (civiel-)technische achtergrond. Tot slot pleiten wij ervoor dat het Rijk, samen met de branches, onderzoekt hoe we de kwestie van de beperkte menskracht het best kunnen ondervangen.

Gevolgen van een onduidelijke opgave en uitblijven van maatregelen

Om in kaart te brengen wat de schade voor de economie en weggebruiker zou kunnen zijn als er onverwacht een brug uitvalt door achterstallig onderhoud, heeft SWECO in opdracht van Bouwend Nederland daar onderzoek naar gedaan. De cijfers uit het onderzoek zijn uiterst verontrustend in de ogen van Bouwend Nederland, ANWB, evofenedex en TLN. Het is niet de vraag óf er in de toekomst verkeersinfarcten komen; het is de vraag wanneer en hoe vaak ze komen. De economische schade die *per dag* wordt opgelopen door uitval van één brug varieert van *EUR 400.000 tot EUR 4.800.000*. U vindt het gehele onderzoeksrapport als bijlage bij deze brief.

Tot slot

Zowel de burger als het bedrijfsleven zullen grote hinder en schade ondervinden van een onvoldoende tijdig in kaart gebrachte en uitgevoerde vervangings- en renovatieopgave. De v&r-opgave moet daarom nú goed moet worden aangepakt om toekomstige schade te beperken. Onduidelijkheid over toekomstige projecten levert mogelijk capaciteitsproblemen op: er zijn simpelweg te weinig mensen werkzaam in de bouw om alle projecten tegelijk aan te pakken. Een goede planning kan helpen om de capaciteit van de sector optimaal te gebruiken.

Kortom, door goed en tijdig te plannen, hoeven er geen noodmaatregelen getroffen te worden en kunnen alle betrokken partijen, van ingenieursbureau tot infrabedrijf, van forens tot logistiek dienstverlener en van mkb-er tot multinational, zich bij de inkoop van transport en planning

---

⁶ <https://www.eib.nl/publicaties/infrastructuur/infrastructuurmonitor-mirt-2019/>, blz. 7

⁷ <https://www.eib.nl/publicaties/infrastructuur/infrastructuurmonitor-mirt-2019/>, blz. 7

werkzaamheden vofworbereiden en wordt bedrijfsleven en consument beter bediend. Bovendien scheelt een goede planning ook nog in de kosten, omdat het risico op onvoorziene uitgaven wordt beperkt.

Mocht u naar aanleiding van deze brief en/of het SWECO onderzoek nog vragen hebben, dan kunt u zich wenden tot Anne-Marie Frissen, am.frissen@bouwendnederland.nl, 06-83178546.

Hoogachtend, mede namens ANWB, evofenedex en TLN,
Bouwend Nederland

Maxime Verhagen